

Rechtsbijstandverzekeringen

De markt van rechtsbijstandverzekeringen is volop in ontwikkeling. Premiedalingen zijn niet meer aan de orde, waardoor maatschappijen zich nu met name op basis van uitgebreide voorwaarden of praktische servicepunten willen onderscheiden van de concurrent en niet zozeer op de prijsstelling van hun product. Naar aanleiding van de bezuinigingen vanuit de overheid en ontwikkelingen met betrekking tot de vrije advocaatkeuze zijn er op het gebied van de rechtsbijstandverlening in Nederland belangrijke wijzigingen te verwachten. In dit Special Item wordt onder andere aandacht besteed aan het nut van een rechtsbijstandverzekering, de verschillen tussen verzekeringen, de vrije advocaatkeuze en een nieuwe vorm van juridische bijstand. We beginnen uiteraard met de MoneyView ProductRating op basis van prijs en kwaliteit.

MoneyView **ProductRating**

Ten behoeve van de ProductRating 'Kwaliteit' zijn 40 producten onderzocht op voorwaarden en mogelijkheden. Hiertoe zijn 102 criteria uit de MoneyView Product-Manager geselecteerd, die vervolgens met het 'MPR systeem' zijn beoordeeld. De ProductRating 'Prijs' is gebaseerd op een profielenset bestaande uit 32 fictieve klantprofielen. De premies zijn berekend op basis van jaarbetaling exclusief assurantiebelasting en exclusief poliskosten of pakketkortingen. In totaal zijn de

premies van 39 producten berekend. De ProductRating Prijs is door MoneyView onderverdeeld in een Basisdekking en een Complete dekking. In de Basisdekking zijn geschillen over consumentenzaken, huur- of koopwoning van verzekerde, het inkomen en verkeerszaken verzekerd. De door MoneyView gedefinieerde Complete dekking is naast de reeds genoemde geschillen uitgebreid met dekking voor fiscale geschillen en geschillen omtrent het vermogen van verzekerde.

5-STERREN **KWALITEIT**

5-STERREN **PRIJS BASIS**

5-STERREN **PRIJS COMPLEET**

MoneyView

RECHTSBIJSTAND

Productrating 'Kwaliteit'

2013

- ANWB/Unigarant
- Centraal Beheer Achmea
- DAS
- Nationale-Nederlanden (ZPP/Direct)

MoneyView

RECHTSBIJSTAND

'Prijs' **Basisdekking**

2013

- a.s.r. (Basis)
- Univé (Budgetpakket)
- Verzekerezelf.nl (Particulier Top)
- Zelf.nl

MoneyView

RECHTSBIJSTAND

'Prijs' **Complete dekking**

2013

- BLG
- Nationale-Nederlanden (Direct)
- ZLM*

*Alleen verkrijgbaar in Zeeland en Noord-Brabant

Het MPR-systeem omvat een puntensysteem, waarbij individuele productcriteria een score tussen 1 en 5 punten krijgen toegekend. De score 3 staat hierbij voor marktconform, de scores 4 en 5 voor meer dan marktconform en de scores 1 en 2 voor minder dan marktconform. Op deze 'basisscores' wordt vervolgens een weging toegepast die tot uitdrukking komt in een 'bonus' of 'malus'-factor. Bij de vertaling van de MPR-scores naar de MoneyView ProductRating worden de aan elkaar gerelateerde productcriteria bij elkaar gevoegd tot samenhangende clusters. De individuele MPR-scores per cluster worden bij elkaar opgeteld, waarna er per cluster eveneens een weging is toegekend. De aldus ontstane gewogen scores per cluster worden bij elkaar opgeteld waarna er een puntentotaal per product ontstaat. Voor een overzicht van de wegingsfactoren zie www.specialitem.nl

Premieverschillen

Uit dit onderzoek blijkt dat de gemiddelde premie voor een rechtsbijstandverzekering met Basisdekking € 194,- per jaar bedraagt exclusief assurantiebelasting. Het gemiddelde premieverschil kan oplopen tot € 133,- per jaar. Dit verschil is het grootst bij een alleenstaande zonder kinderen, waar het kan oplopen tot € 149,- per jaar. Uiteraard zijn er verschillen tussen de producten die het premieverschil enigszins verklaren, maar het duurste product betekent niet automatisch dat het gezien de situatie en de wensen van een specifieke consument ook het beste product is. Belangrijk voor een consument is dus om te weten wát hij wil verzekeren en ervoor te zorgen dat het product van zijn keuze aan al zijn wensen voldoet voor de best beschikbare premie.

Wilt u de prijsanalyse ontvangen waarop de **ProductRating 'Prijs'** is gebaseerd? Surf naar www.specialitem.nl, download het bestelformulier en stuur dit op naar MoneyView.

Wilt u de **ProductRating 'Kwaliteit'** zelf genereren en nagaan welke ProductRating uw product heeft? Dat kan met de **MoneyView ProductManager**. Neem contact op met MoneyView voor meer informatie over abonnementen of een gratis demoversie.

Heeft uw product een 5-sterren ProductRating? Gefeliciteerd! Wilt u met het **ProductRating-logo** naar buiten treden in advertenties, op websites of andere uitingen? Neem contact op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

MoneyView

Contactgegevens:
020 - 626 85 85 of
specialitem@moneyview.nl

Marktfeiten *Toegelicht*

Al jaren zijn DAS en ARAG de bekendste risicodragers van de rechtsbijstandverzekeringen in Nederland. Met een premie-omzet van respectievelijk € 209 en €121 miljoen in 2011 steken ze met kop en schouders boven andere partijen uit. Achmea mag zich eveneens tot de top-3 van de grootste rechtsbijstandverzekeraars rekenen met € 181 miljoen euro in 2011. Meer dan de helft van alle huishoudens in Nederland heeft een rechtsbijstandverzekering. Het percentage huishoudens met een rechtsbijstandverzekering is het hoogst onder gezinnen tot 35 jaar met minderjarige kinderen (61,3%). Bij alleenstaanden tot 35 jaar zonder kinderen is het percentage het laagst (27,6%). Het verschil is mogelijk te verklaren doordat de kans op een geschil groter is naarmate een huishouden uit meer personen bestaat en het feit dat ouders de zorgplicht hebben voor hun kinderen en daardoor kiezen voor meer (financiële) zekerheid. Uit cijfers van het Verbond van Verzekeraars blijkt dat de gemiddelde premie per polis in de afgelopen jaren met ruim 10% is gestegen. Het aantal claims per 100 verzekeringen

bleef de afgelopen jaren stabiel met 9, maar het gemiddelde schadebedrag per claim is tussen 2007 en 2011 met 4,5% gestegen naar € 920,-.

De meeste rechtsbijstandverzekeringen worden nog steeds gesloten via een tussenpersoon (38,1% in 2010), hoewel het rechtstreekse kanaal met een aandeel van 36,4% niet ver achterblijft.

Productverschillen *Uitgelicht*

Voorafgaand aan het sluiten van een rechtsbijstandverzekering is het belangrijk om op basis van de specifieke situatie van de klant na te gaan welke geschillen gedekt moeten zijn alvorens producten op bijvoorbeeld prijs te vergelijken. Zo kunnen de gezinssamenstelling en het al dan niet hebben van een betaalde baan, een koopwoning of een auto een rol spelen bij de uiteindelijke keuze van de verzekering. Bij het afsluiten van een rechtsbijstandverzekering is het van belang rekening te houden met een aantal zaken die tussen de verzekeringen onderling sterk kunnen verschillen. Hieronder een opsomming van een aantal aandachtspunten.

Gedekte geschillen

De inhoud van een rechtsbijstandverzekering verschilt per aanbieder. Geschillen met betrekking tot een koopwoning, het pensioen, familierecht, arbeidszaken of scheidingsmediation zijn bij het ene product meeverzekerd in de 'standaard dekking' of 'basisdekking' en bij een ander product is dekking hiervoor ondergebracht in een aparte module. Zo biedt 30% van de producten standaard dekking voor arbeidszaken en 67% een optionele dekking, dus in een aparte module. De overige 3% biedt standaard dekking voor ontslagzaken, terwijl overige arbeidsgeschillen niet zijn gedekt.

Minimumbelang (franchise) en het eigen risico

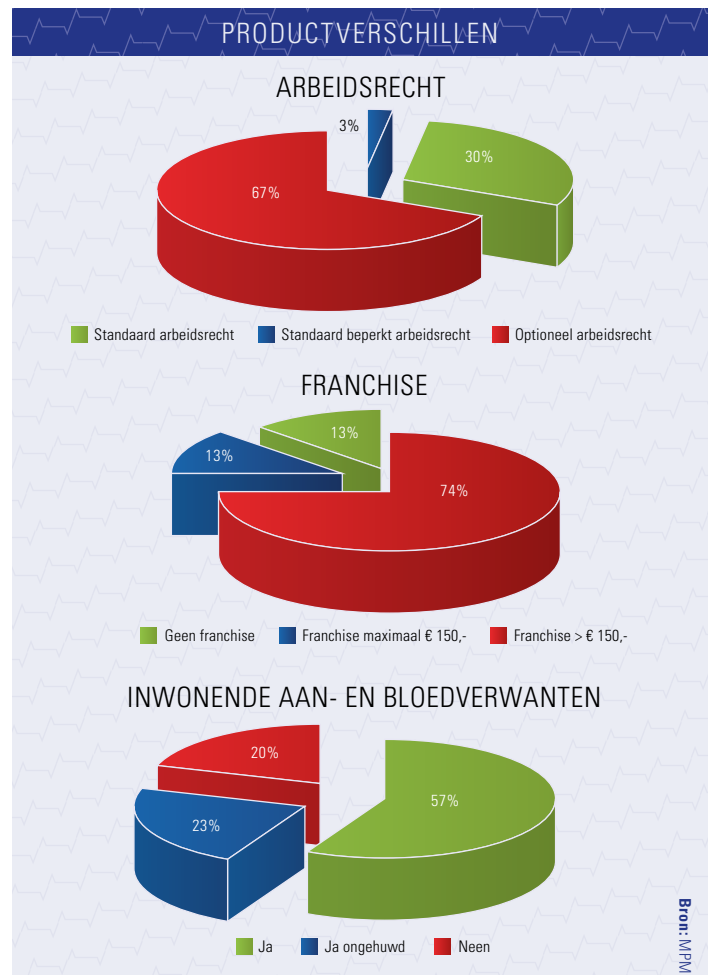
De meeste verzekeraars nemen geen zaken in behandeling waarbij het financiële belang minimaal is. Van de 40 producten stelt 13% geen minimumbelang aan een geschil. Nog eens 13% hanteert een minimumbelang van maximaal € 150,-. Bij de overige 74% ligt de franchise tussen de € 150,- en € 250,-. Overigens kan iedere rechtsbijstandverlener een beroep doen op de afkoopregeling, die inhoudt dat geschillen met een zeer laag financieel belang worden afgekocht door de verzekeraar. Dit omdat de kosten voor het verlenen van rechtsbijstand vele malen hoger zijn dan het vergoeden van een (klein) financieel belang van verzekerde. Wanneer een geschil de franchise overstijgt en verzekeraar geen beroep doet op de afkoopregeling, wordt bij 5% van de producten standaard een eigen risico in rekening gebracht bij behandeling van een geschil. Bij 10% kan verzekerde bij het sluiten van de polis bepalen of hij een eigen risico wenst. De overige 85% hanteert standaard geen eigen risico als een geschil wordt behandeld.

Overlap

Er kunnen dubbele dekkingen ontstaan voor bijvoorbeeld consumenten-, woon- of inkomensgeschillen doordat consumenten naast de rechtsbijstandverzekering lid zijn van een consumentenorganisatie of vakbond of doordat andere lopende verzekeringen, zoals de verkeersrechtsbijstand bij de autoverzekering, dekking bieden voor geschillen die ook al gedekt zijn op de rechtsbijstandverzekering. Bij een aantal verzekeraars is het mogelijk geschillen met betrekking tot bijvoorbeeld arbeidsrecht of motorvoertuigen uit te sluiten, wat handig kan zijn als deze geschillen reeds gedekt zijn door de vakbond of autoverzekering.

De meeverzekerde personen

Alle aanbieders bieden dekking voor de verzekeringsnemer en gezinsleden die duurzaam met elkaar samenwonen. Ook uitwonende ongehuwde kinderen zijn meeverzekerd op de gezinspolis mits ze voor een dagstudie uitwonend zijn. Eventueel inwonende (schoon)ouders of andere verwanten vallen niet standaard onder de gezinsrechtsbijstandverzekering. Van alle producten stelt 23% als voorwaarde dat het inwonende

familieid ongehuwd moet zijn en 20% geeft aan inwonende familieleden helemaal niet mee te verzekeren op de gezinsrechtsbijstandpolis.

Kortom: rechtsbijstandverzekeringen zijn wat betreft inhoud moeilijk met elkaar te vergelijken. Het nauwkeurig raadplegen van de voorwaarden of een adviseur is elke consument dan ook aan te raden.

Rechtsbijstandverzekering of niet?

Behalve de persoonlijke omstandigheden speelt ook de financiële situatie van de consument een rol bij de keuze om wel of geen rechtsbijstandverzekering te sluiten.

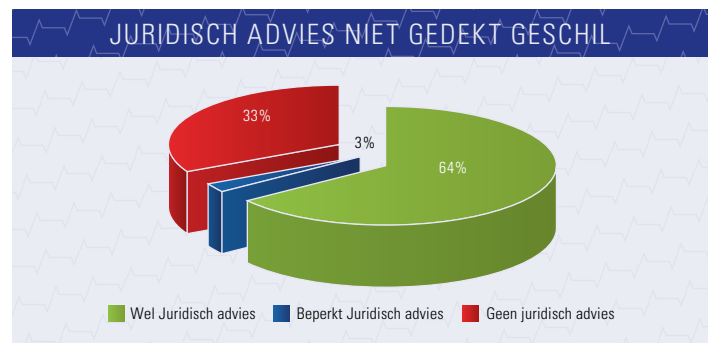
In Nederland is er een mogelijkheid om in aanmerking te komen voor gesubsidieerde rechtshulp. Hiervoor kan men een beroep doen op de Wet op de rechtsbijstand (Wrb). In de Wrb worden eisen gesteld aan onder andere de hoogte van de vordering, de kans van slagen en de hoogte van het gezinsinkomen en vermogen. Onder andere het gezinsinkomen en het eigen vermogen bepalen of er recht is op gesubsidieerde rechtsbijstand. En hoe hoger het gezinsinkomen, hoe hoger de eigen bijdrage die voldaan moet worden. Het maximum fiscaal jaarinkomen voor gezinnen/samenwonenden is op dit moment vastgesteld op € 35.600,-. Voor alleenstaanden bedraagt dit € 25.201,-. Op basis van het gemiddelde inkomen per huishouden volgens CBS Statline, onderverdeeld in verschillende samenstellingen van het huishouden, lijkt het erop dat slechts een gering aantal huishoudens in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Bovendien geldt voor de hoogste inkomensschaal een eigen bijdrage voor rechtsbijstand van bijna € 800,-. Ook bestaat de kans dat de particulier bij het verliezen van een procedure de daaruit voortvloeiende kosten zelf moet betalen. De kosten van gesubsidieerde rechtsbijstand zijn in de periode 2002 tot en met 2012 met meer dan 50% gestegen tot € 495 miljoen per jaar. Om het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand te behouden zal op korte termijn sterk bezuinigd gaan worden. Zo is onder andere het plan bepaalde geschillen uit te sluiten van gesubsidieerde rechtsbijstand en het inzetten van advocaten tot een minimum te beperken.

Een andere mogelijkheid om (beperkte) juridische bijstand te ontvangen is door een beroep te doen op rechtshulpverlening door consumentenorganisaties (bijvoorbeeld de Consumentenbond of Vereniging Eigen Huis), vakbonden en het Juridisch Loket. Voor een consumentenorganisatie en vakbond geldt dan wel dat een consument hiervoor contributiekosten betaalt. En voor bijvoorbeeld de vakbond geldt bovendien dat er alleen rechtsbijstand voor arbeidsgelateerde zaken wordt verleend en dan alleen aan het lid van de vakbond zelf en niet aan gezinsleden.

Ook is het mogelijk om tegen een vooraf afgesproken prijs rechtshulp te ontvangen. Dit kan bijvoorbeeld met behulp van Prepaid Rechtshulp van DAS. Tegen een vaste prijs is het bijvoorbeeld mogelijk juridisch advies in te winnen, een juridische brief te laten schrijven of een proces te voeren.

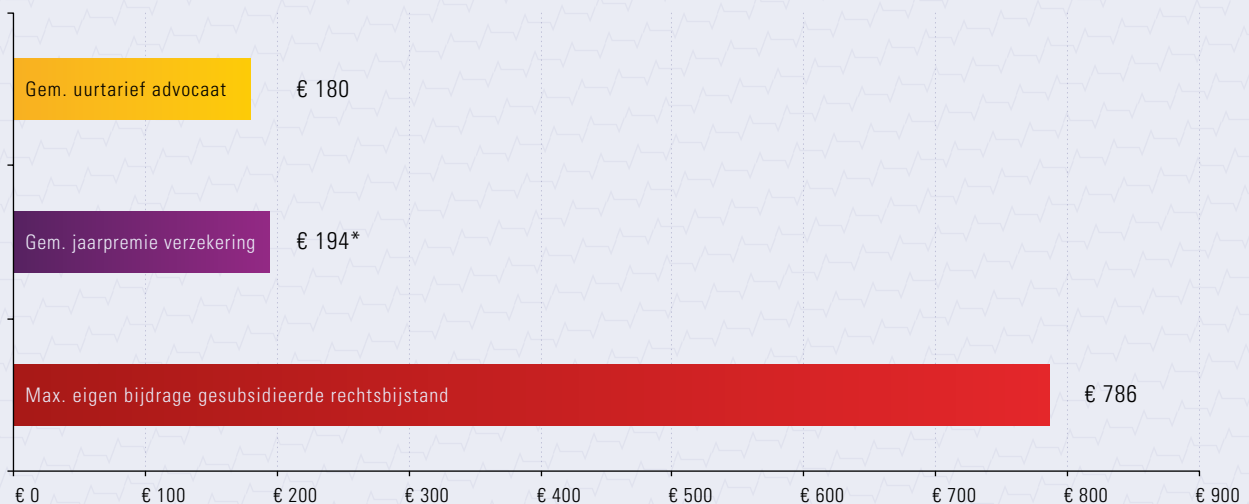
Advocaten mogen zelf bepalen welk uurtarief zij voor hun diensten hanteren. Het gemiddelde uurtarief ligt rond de € 180,-, blijkt uit een onderzoek (2009) van Advocatenoverzicht.nl. Eén uur rechtshulp van een advocaat kost dus € 14,- minder dan de gemiddelde jaarpremie exclusief assurantiebelasting van een rechtsbijstandverzekering met dekking voor verkeer, consument, wonen en inkomen. De eigen bijdrage voor gesubsidieerde hulp is ongeveer viermaal de jaarpremie van de rechtsbijstandverzekering. Deze hoeft niet jaarlijks betaald te worden, maar alleen bij een behandeld geschil. Vaak zijn er, behalve advocaatkosten, nog extra kosten verbonden aan het starten van een gerechtelijke procedure, zoals proceskosten en griffierechten. Deze kosten moeten worden voldaan bovenop het tarief van een advocaat en vallen niet onder de gesubsidieerde rechtshulp.

De rechtsbijstandverzekering biedt al met al de meeste zekerheid op rechtshulp en de vergoeding van alle kosten die een eventuele gerechtelijke procedure met zich meebrengt, omdat deze niet alleen de juridische hulp biedt van juristen in loondienst, maar de gemaakte proceskosten, griffierechten en de kosten voor externe deskundigen en advocaten dekt. Ook bij een niet gedekt geschil biedt bijna tweederde van de rechtsbijstandverzekeringen (telefonisch) juridisch advies.

De keuze om een rechtsbijstandverzekering te sluiten, lijkt met deze informatie voor de hand te liggen. Belangrijk punt blijft echter altijd dat een gemiddelde Nederlander niet ieder jaar een beroep zal doen op rechtshulp. Uit cijfers omtrent de claimfrequentie van verzekerden blijkt dat per jaar in slechts 9 van de 100 polissen een geschil wordt geclaimd. Voor de overige 91 polissen wordt wel premie betaald maar wordt geen rechtshulp verleend, omdat die verzekerden geen geschil hebben of omdat het geschil niet onder de dekking van de verzekering valt.

KOSTEN RECHTSHULP

*exclusief assurantiebelasting, inclusief assurantiebelasting circa € 235,-

Marktontwikkelingen *toegelicht*

Vrije advocaatkeuze

In het najaar van 2013 zal het Europees Hof van Justitie een belangrijke uitspraak doen over de vrije advocaatkeuze van een rechtsbijstandverzekerde. De uitspraak van het Europees Hof van Justitie kan een grote impact hebben op de manier waarop de advocaatkeuze op dit moment wordt toegepast door verzekeraars. In de praktijk heeft een verzekerde namelijk niet bij ieder geschil de mogelijkheid een advocaat naar eigen keuze in te schakelen. De uitvoerder van de rechtsbijstand zal altijd eerst proberen om met hulp van juridisch hulpverleners in loondienst het geschil af te handelen. Het grootste voordeel is dat hierdoor de kosten voor een verzekeraar relatief laag blijven, wat zich vertaalt in een betaalbare premie voor de consument. Het nadeel van de beperking van de advocaatkeuze kan zijn dat verzekerde de aan hem toegewezen vertegenwoordiging niet deskundig genoeg vindt of niet op één lijn zit met zijn juridisch hulpverlener, maar geen mogelijkheid heeft om uit te wijken.

Op dit moment wordt slechts een zeer klein percentage van de geschillen uitbesteed aan advocaten die niet in loondienst zijn van de verzekeraar. Als het Europees Hof van Justitie besluit dat een verzekerde altijd het recht heeft zelf zijn advocaat te kiezen, zal dit tot gevolg hebben dat de kosten voor externe deskundigen sterk stijgen voor verzekeraars, wat naar verwachting een forse premiestijging voor de consument betekent.

'No cure no pay'

Met de bezuinigingen op de gesubsidieerde rechtsbijstand en de mogelijke premiestijgingen van rechtsbijstandverzekeringen als gevolg van de mogelijke uitspraak van het Europees Hof van Justitie zal in Nederland wellicht rechtshulp in een ander jasje

ontstaan, bijvoorbeeld op basis van no cure no pay. Deze vorm van rechtsbijstand wordt in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië al veel toegepast. Bij rechtsbijstand op basis van no cure no pay hoeft de klant bij een verloren zaak niets te betalen, maar bij winst betaalt hij juist een hoger uurtarief dan gebruikelijk bij de advocaat. Hierdoor is rechtsbijstand op basis van no cure no pay over het algemeen wel duurder dan reguliere rechtshulp als de uitkomst van de zaak vrij zeker is. Het komt voor –veelal bij letselschadebureaus– dat advocaten helemaal geen vergoeding vragen, maar de gemaakte kosten verhalen op de tegenpartij. Voordeel van de no cure no pay regeling is dat het drempelverlagend werkt voor mensen om een advocaat in te schakelen. Het nadeel dat daar direct mee samenhangt, is dat dit de claimcultuur in de hand werkt, zoals in de Verenigde Staten waar deze vorm van rechtsbijstand ook wordt toegepast. Een ander nadeel van rechtsbijstand op basis van no cure no pay is dat de advocaat zelf een belang bij de zaak krijgt en zich bijvoorbeeld gaat richten op zaken met een hoge winkans en dus een groot financieel belang of dat hij te lang doorprocedeert om zijn gelijk te behalen. In de Verenigde Staten en Groot-Brittannië zijn vergoedingen bij winst van 20 tot 50% van het schadebedrag niet ongebruikelijk. Volgens de wet mogen advocaten geen no cure no pay afspraken maken. Andere juridische dienstverleners, die niet als advocaat zijn ingeschreven, mogen dat wel. Vanaf 2014 mogen letselschade-advocaten ook in Nederland op no cure no pay basis werken. Het betreft een experiment voor vijf jaar. Om te voorkomen dat de advocaatkosten bij winst naar verhouding erg hoog worden mag bij het experiment in Nederland de factuur nooit hoger uitvallen dan 25% van het toegekende schadebedrag.

Vind in 5 stappen het beste product voor uw klant

Onderbouwd productadvies met MoneyView Advisa Online

[KLIK HIER VOOR MEER INFORMATIE](#)

MoneyView

Special Item *Agenda*

OKTOBER: **HYPOTHEKEN**

NOVEMBER: **KOOPSOMMEN EN LIJFRENTES**

DECEMBER: **ZORGVERZEKERINGEN**

Wilt u de prijsanalyse ontvangen waarop de **ProductRating 'Prijs'** is gebaseerd? Surf naar www.specialitem.nl, download het bestelformulier en stuur dit op naar MoneyView.

Wilt u de **ProductRating 'Kwaliteit'** zelf genereren en nagaan welke ProductRating uw product heeft? Dat kan met de **MoneyView ProductManager**. Neem contact op met MoneyView voor meer informatie over abonnementen of een gratis demoversie.

Heeft uw product een 5-sterren ProductRating? Gefeliciteerd! Wilt u met het **ProductRating-logo** naar buiten treden in advertenties, op websites of andere uitingen? Neem contact op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

MoneyView

Contactgegevens:
020 - 626 85 85 of
specialitem@moneyview.nl